

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2015 - 8919

Doknr.
289220

Dato
15-12-2015

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 17.11.2015 stillet følgende spørgsmål nr. 45 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DF).

Spørgsmål nr. 45:

”Når udvalget stiller spørgsmål til ministeren om at få f.eks. en redegørelse på et forløb, der indeholder personfølsomme oplysninger, svarer ministeren oftest fortroligt. Vil ministeren redegøre for, hvorfor ministeren svarer fortroligt, hvilke kriterier, der ligger til grund for dette, og om det ikke ville være muligt at anonymisere eller fjerne personfølsomme oplysninger i sådanne redegørelser, så personer ikke var genkendelige, og ministeren dermed kunne svare offentligt på en problemstilling, så også befolkningen kunne få denne indsigt?”

Svar:

1. Regeringen og KL er enige om en række principper for kommunalt-statsligt samarbejde, jf. kommuneøkonomiaftalen for 2016. Et af principperne handler om, at enkeltsager skal løses konkret.

Det betyder bl.a., at enkeltsager, der ikke er repræsentative for den generelle opgavevaretagelse, ikke bør give anledning til ny regulering eller lovgivning generelt.

Lokalpolitikere skal påtage sig ansvaret for at løse konkrete sager ud fra de konkrete vilkår.

2. Når dette er sagt, kan jeg oplyse følgende om de retlige rammer for ministeriets indhentelse og videregivelse af fortrolige oplysninger, herunder følsomme personoplysninger til Folketinget:

2.1. Når et folketingsudvalg beder om en redegørelse om et forløb på det sociale område, er der ofte tale om oplysninger, som Social- og Indenrigsministeriet ikke er i besiddelse af.

Efter den kommunale styrelseslov har en minister inden for sit ressortområde mulighed for at indhente oplysninger fra en kommune, herunder om kommunens dispositioner i enkeltsager. Det gælder også fortrolige oplysninger.

Det er en forudsætning, at anmodningen om oplysningerne er et sagligt led i udøvelsen af ministerens generelle ressorttilsyn eller ministerens adgang til at udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser i enkeltsager.

2.2. Folketinget, et folketingsudvalg eller de enkelte medlemmer af Folketinget kan ikke i almindelighed pålægge en minister at give Folketinget eller udvalget oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, som centraladministrationen er i besiddelse af

som led i dens udførelse af administrative opgaver. Der gælder særlige regler i forhold til bl.a. forespørgsler, statsrevisorerne og parlamentariske kommissioner.

Det er endvidere fast antaget, at en minister ikke er retligt forpligtet til at besvare spørgsmål fra et folketingsudvalg, herunder spørgsmål fra enkeltmedlemmer, der fremsendes gennem et af Folketingets stående udvalg.

Der er dog en parlamentarisk tradition for, at ministeren svarer på de spørgsmål, der ligger inden for ministerens ressort.

2.3. Både ministre og medlemmer af Folketinget er omfattet af straffelovens almindelige regler om tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som de modtager som led i deres hverv.

Det vil afhænge af en konkret vurdering, som i sidste ende henhører under domstolene, om en oplysning er fortrolig i straffelovens forstand, og om en videregivelse af oplysningen må anses for berettiget eller uberettiget i straffelovens forstand.

Det bemærkes, at en videregivelse af oplysninger om fortrolige forhold ikke vil indebære et brud på tavshedspligten, hvis videregivelsen sker i helt anonymiseret form.

2.4. Der er ikke i lovgivningen fastsat generelle regler om, hvornår en ministers videregivelse af fortrolige oplysninger til Folketinget og dets udvalg er berettiget.

Det antages imidlertid, at en minister normalt vil være berettiget til at videregive fortrolige oplysninger til Folketinget, hvis der er sagligt behov for det, f.eks. i forbindelse med besvarelse af folketingsspørgsmål. Det hænger sammen med, at det er Folketingets opgave at føre kontrol med ministrenes administration af lovgivningen.

Uden for de tilfælde, hvor der i lovgivningen er gennemført en særlig regulering af spørgsmålet, er retsstillingen mellem forvaltningen og Folketinget således den, at der i almindelighed består en ret – men ingen pligt – til at videregive oplysninger af fortrolig karakter, når oplysningerne efter ministerens skøn må antages at være af saglig betydning for Folketingets virksomhed.

Hvis de oplysninger, der ønskes videregivet til Folketinget, indeholder personoplysninger, og videregivelsen sker på en måde, der indebærer, at persondataloven finder anvendelse, skal også reglerne i denne lov iagttages.

Det bemærkes i den forbindelse, at hvis oplysninger er gjort anonyme på en sådan måde, at den, som oplysningerne angår, ikke længere kan identificeres, er der ikke tale "personoplysninger" i persondatalovens forstand. Ved afgørelsen af, om en person er identificerbar, skal alle de hjælpemidler, der med rimelighed kan tænkes bragt i anvendelse for at identificere den pågældende enten af den dataansvarlige eller af enhver anden person, tages i betragtning.

2.5. I hvilket omfang en minister – inden for de rammer, som straffeloven og persondataloven overlader forvaltningen – bør videregive fortrolige oplysninger, herunder følsomme personoplysninger, til Folketinget, må afgøres på grundlag af en konkret afvejning fra område til område.

Drejer det sig om oplysninger om enkelte borgeres privatliv, f.eks. væsentlige sociale problemer, bør der udvises en betydelig tilbageholdenhed med at videregive konkrete oplysninger, medmindre netop disse oplysninger er afgørende for Folketingets eller et udvalgs stillingtagen til en bestemt problemstilling.

I vurderingen af, om en fortrolig oplysning skal videregives, kan også indgå, om udvalget i stedet kan orienteres om en sags principielle problemstillinger i generel eller anonymiseret form.

Hvis en minister oversender fortroligt materiale til Folketinget eller dets udvalg, vil ministeren stemple dokumenterne som fortrolige. En sådan fortroligstempling har ikke konstitutiv karakter, men derimod karakter af en vejledning til Folketinget og dets medlemmer om, at materialet efter ministeriets opfattelse indeholder oplysninger af fortrolig karakter.

For ovenstående henvises navnlig til Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer (1. udgave 2013), særligt s. 764 ff.

3. Når Social- og Indenrigsministeriet modtager et folketingsspørgsmål, hvori der anmodes om en redegørelse for en sag med følsomme personoplysninger, vil ministeriet – hvis ministeriet ikke selv er i besiddelse af de ønskede oplysninger – i første række vurdere, om der er et sagligt grundlag for at indhente dem fra andre myndigheder.

Ministeriet vurderer i den forbindelse samtidig, om det i henhold til de regler, der er redegjort for ovenfor, vil være berettiget at videregive de pågældende oplysninger til Folketinget. Endvidere vurderes det, i hvilket omfang personhenførbare oplysninger bør anonymiseres.

Det vil bero på en konkret vurdering af spørgsmålets formulering sammenholdt med indholdet af den redegørelse, der måtte være tale om at oversende til Folketinget, i hvilket omfang der kan ske en meningsfuld besvarelse af spørgsmålet med en anonymiseret redegørelse. Et alternativ kan være en generel besvarelse eller oversendelse af en ikke-anonymiseret eller delvist anonymiseret, fortrolig redegørelse.

I den forbindelse bemærkes, at ved ministeriets vurdering af, om en besvarelse til Folketinget skal stemples fortrolig, vil det være afgørende, om det er muligt at foretage en tilstrækkelig anonymisering.

Det er i den sammenhæng også relevant at være opmærksom på, at der i de tilfælde, hvor Folketingets udvalg anmoder om en redegørelse om et forløb i en social sag, ofte er tale om en sag, der har været indgående omtalt i pressen. I sådanne sager vil en fuldstændig effektiv anonymisering ofte være yderst vanskelig at foretage i praksis.

4. I mit svar har jeg taget udgangspunkt i sager på det sociale område. Tilsvarende overvejelser som anført i punkt 3 ovenfor gør sig gældende i forhold til besvarelser og eventuel oversendelse af redegørelser på det familieretlige område, der indeholder følsomme personoplysninger.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann